

Aan
De minister van Financiën van Curaçao

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999)4619081
Telefax (+5999) 4619088

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331
Telefax (+1721) 5430379

Contactpersoon
Cluster Curaçao
Datum
5 maart 2019
Ons kenmerk
Cft 201900021
Pagina
1/4

Telefoonnummer
+5999 4619081
E-mail
info@cft.cw
Uw kenmerk

Bijlagen
-

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800
Telefax (+297) 5822224

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Onderwerp
Reactie op de vierde uitvoeringsrapportage 2018 Curaçao

Geachte heer Gijsbertha,

Op 19 februari 2019 heeft het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) de uitvoeringsrapportage (UR) over het vierde kwartaal 2018 van Curaçao ontvangen. Conform artikel 18 lid 1 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rft) zendt de Raad van Ministers uiterlijk zes weken na afloop van ieder kwartaal de UR aan het Cft en aan de Staten. De vierde UR 2018 is derhalve niet tijdig ingediend. Hierbij ontvangt u de reactie van het Cft waarvan een afschrift aan de Staten en de minister-president wordt verstuurd.

Achtergrond

In de reactie op de derde UR heeft het Cft zijn zorgen geuit over het realisatiebeeld van 2018. Anders dan gesteld werd in de derde UR, verwachtte het Cft dat de begroting 2018, inclusief de reservering van ANG 40,6 miljoen voor de tekortcompensatie 2017, niet meer sluitend was en dat niet meer werd voldaan aan de normen van artikel 15 van de Rft. Het Cft verzocht u op basis van artikel 17 jo. artikel 12, lid 3 van de Rft te reageren op zijn schrijven.

Middels uw schrijven van 20 december 2018 heeft u inzicht verschaft in het te verwachten resultaat over het jaar 2018. In dit schrijven heeft u aangegeven na het schrappen van de voorgenomen tekortcompensatie voor 2017 voor een bedrag van ANG 42,4 miljoen een tekort van ANG 39,1 miljoen per einde jaar 2018 te verwachten. Het beeld van de (begrotings)realisatie was in enkele weken tijd fors verslechterd. Het Cft gaf daarop aan van oordeel te zijn dat het financieel beheer ernstig tekortschiet en dat het Land de potentiële risico's voor de begroting onvoldoende in beeld heeft noch adequaat afdekt.

Het Cft constateerde tevens dat er een fundamenteel probleem bestaat ten aanzien van de betrouwbaarheid van de cijfers. Het tekort van 2017 en 2018 kwam met deze informatie voorlopig uit op ANG 155,9 miljoen in totaliteit. Daarvan stelde u voor om in 2019 ANG 23 miljoen te compenseren en voor de jaren 2020 en 2021 ieder ANG 66,5 miljoen. Het Cft gaf aan van oordeel te zijn dat ten minste een derde deel van het totale tekort in 2019 dient te worden gecompenseerd.

Het Cft verzocht u op basis van artikel 13 lid 1 van de Rft te reageren, zijn aanbevelingen over te nemen en aan te geven hoe de verzochte structurele maatregelen ter verbetering van het financieel beheer op korte termijn effect zullen sorteren.

Het Cft heeft op 28 januari jl. uw reactie ontvangen. Het Cft constateerde dat de reactie nog niet in voldoende mate tegemoetkwam aan zijn aanbevelingen en oordeelde dat niet wordt voldaan aan de normen van artikel 15 van de Rft. Het Cft heeft daarom besloten dat het de RMR zal berichten op basis van artikel 13 van de Rft. De inhoud van zijn bericht over de begrotingsuitvoering 2018 aan de RMR zal het Cft echter afstemmen op de uitkomsten van het lopende hoor en wederhoortraject op basis van de vastgestelde begroting 2019. Het bericht aan de RMR met betrekking tot de begrotingsuitvoering 2018 werd daarom uitgesteld.

Oordeel

Op basis van de door u ingediende vierde UR wordt een tekort over 2018 verwacht van ANG 52,7 miljoen. Als gevolg hiervan wordt niet voldaan aan de normen van de Rft. Het in de vierde UR 2018 gepresenteerde verwachte tekort van ANG 52,7 miljoen is verder verslechterd ten opzichte van het verwachte tekort dat u in uw reactie van 20 december jl. aangaf (ANG 39,1 miljoen). Deze verslechtering van ANG 13,6 miljoen wordt met name veroorzaakt door extra tegenvallers bij de belastingen. Er zijn overigens nog risico's, onder meer bij de baten uit niet belastingopbrengsten, die het definitieve resultaat 2018 negatief kunnen beïnvloeden.

Op basis van de vierde UR wordt het te compenseren tekort over 2017 en 2018 in totaliteit ANG 169,5 miljoen. Zoals eerder vermeld zal het Cft de RMR hierover berichten na afloop van het lopende hoor en wederhoortraject op basis van de vastgestelde begroting 2019. Daarbij zal ook ingegaan worden op de tekortcompensatietermijn en het ieder jaar te compenseren bedrag.

Toelichting

Gewone dienst

De realisatie van de gewone dienst laat tot en met december 2018 een voorlopig nadelig saldo zien van ANG 39,2 miljoen. De verwachting is dat de gewone dienst in 2018 uiteindelijk sluit met een nadelig resultaat van ANG 52,7 miljoen. Het verschil tussen het voorlopige en verwachte resultaat is het saldo van de nog te realiseren baten van ANG 25,8 miljoen, aangegane verplichtingen van ANG 25,8 miljoen en nog te realiseren lasten van ANG 13,5 miljoen.

Het Cft voorziet nog risico's, onder meer bij de andere baten, die het uiteindelijke resultaat in 2018 verder negatief kunnen beïnvloeden. Zo zijn ANG 24,6 miljoen aan dividendbaten nog niet gerealiseerd. Ten aanzien van de dividenduitkering van Curaçao Airport Holding (CAH) is een tegenvaller van ANG 3 miljoen te verwachten. CAH zal naar verwachting geen dividend uitkeren maar dit bedrag inzetten voor de garantie die is afgegeven aan InselAir. Tevens zijn voor de andere verwachte dividendbaten nog steeds geen dividenduitkeringen gedeclareerd noch ontvangen. Hierbij is het de vraag of deze baten nog volledig zullen worden gerealiseerd. Ook voorziet het Cft mogelijke risico's bij enkele baten die verantwoord zijn en waar nog geen betaalafspraken voor zijn gemaakt. Dit laatste geldt voor de afdrachten van de overreserves van Bureau Intellectuele Eigendommen (BIE) van ANG 4,4 miljoen en Kadaster (SKOR) van ANG 15,0 miljoen waarvoor het Cft u reeds bij de derde UR heeft verzocht om concrete betaalafspraken te maken. Ook de af te dragen licentierechten van het Bureau Telecommunicatie & Post (BT&P) van ANG 14,9 miljoen zijn nog niet daadwerkelijk ontvangen.

Bij de belastingopbrengsten wordt in de eindejaarprognose een extra tegenvaller van ANG 14,3 miljoen verwacht ten opzichte van hetgeen u in uw reactie van 20 december 2018 aan het Cft heeft bericht. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de verwachte realisatie in de belastingen.

Belastingsoort	Begroting 2018 incl. 2e BW	Brief 20 december	Prognose o.b.v. 20 december	Jaarprognose 4e UR	Vershil
Loon-/Inkomstenbelasting	471.3	-15.9	455.4	464.9	9.5
Winstbelasting	168.7	-19.1	149.6	146.5	-3.1
Dividendbelasting	21.0	10.0	31.0	31.7	0.7
Onroerende Zaakbelasting	30.0	-5.3	24.7	26.8	2.1
Omzetbelasting & Invoerrechten	595.8	-0.6	595.2	576.2	-19.0
Accijnzen	90.0	-2.8	87.2	85.3	-1.9
Overige belastingen	91.5	-4.7	86.8	84.2	-2.6
Totaal	1.468.3	-38.4	1.429.9	1.415.6	-14.3

In de tabel (kolom Verschil) is te zien dat met name bij de Omzetbelasting & Invoerrechten de grootste tegenvaller wordt gerealiseerd. Ook bij de winstbelasting zijn nog extra tegenvallers gerealiseerd.

Kapitaaldienst

De realisatie van de kapitaaldienst laat tot en met december 2018 een voorlopig nadelig saldo zien van ANG 74,3 miljoen. De gerealiseerde investeringen (subtotaal ANG 145,9 miljoen) inclusief de aangegane verplichtingen aan het einde van de verslagperiode

Kenmerk
Cft 201900021
Blad
4/4

(ANG 17,2 miljoen) bedragen ANG 163,1 miljoen. Hierin is echter ook ANG 91,9 miljoen aan kapitaaluitgaven opgenomen voor de bouw van HNO waarvoor reeds in 2018 financiering is opgenomen. Rekening houdend met de eerder aangetrokken financiering voor de kapitaalinvesteringen HNO, eindigt de kapitaaldienst in 2018 voorlopig op een voordelig saldo van ANG 17,6 miljoen.

Overigens staat in de jaarprognose nog een bedrag van ANG 69,1 miljoen aan aangegane geldleningen terwijl deze lening pas in januari 2019 werd gepubliceerd. Het Cft gaat er daarom vooralsnog van uit dat deze inkomsten in 2019 vallen.

Rentelastnorm en schuldquote

De rentelastnorm voor het jaar 2018 bedraagt ANG 119,3 miljoen. Het beslag dat naar de huidige inzichten op de rentelastnorm wordt gelegd is 53%. De rentelastnorm wordt daarmee niet overschreden. De schuldquote bedraagt eind december 2018 44,6% bbp. Daarbij is ervan uitgegaan dat de lening van ANG 69,1 miljoen meetelt in de schuldquote 2019. Als lange termijn doelstelling adviseert het Cft een schuldquote van 40% bbp te hanteren.

Liquiditeitspositie

Het Cft verzoekt de aandacht van de regering voor de liquiditeitspositie van Curaçao. Een algemeen aanvaardbaar kengetal om uit te drukken in hoeverre men over voldoende liquide middelen beschikt om op korte termijn aan alle verplichtingen te kunnen voldoen is de current ratio. Curaçao geeft in de UR aan dat een current ratio tussen de 1,0 en 1,5 gewenst is. Per ultimo december 2018 is de current ratio 0,7. Dit is een verdere verslechtering van de liquiditeitspositie ten opzichte van december 2017 waarin de current ratio nog 0,9 was. Het Cft stelt vast dat dringende maatregelen zoals uitgavenbeperkingen en/of inkomstenverhogingen noodzakelijk zijn om de liquiditeitspositie van Curaçao weer op peil te krijgen en gaat ervan uit dat dit aspect mee wordt genomen in het antwoord van de regering van Curaçao op het bericht op basis van artikel 12 lid 5 Rft.

Mocht u behoefte hebben aan een toelichting op dit schrijven dan is het Cft graag bereid die te geven.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

prof. dr. R.H.J.M. Gradus

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De minister-president van Curaçao
De voorzitter van de Staten
De secretaris-generaal van het ministerie van Financiën van Curaçao